

سؤالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	رشته: همه رشته‌ها	تعداد صفحات: ۳ صفحه
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۰۶ / ۲۰	ساعت آغاز: ۹:۰۰ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
دانش‌آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) صفحه سفیدی را باز می‌کرد و <u>ارتجلاً</u> انشایی می‌ساخت. ب) به <u>آورد</u> با او بسنده نبود.	۰/۵
۲	معادل معنایی واژه «پیچ و خم زلف» را در بیت زیر مشخص کنید. «ولیک دست نیارم زدن در آن سر زلف که مبلغی دل خلق است زیر هر شکنش»	۰/۲۵
۳	معنی کدام واژه در مقابل آن درست نیامده است؟ الف) خطابه: وعظ کردن ب) مشیت: اراده پ) ستوه: رنجور ت) معاصی: گناه	۰/۲۵
۴	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) صد هزاران این چنین (اشباح / اشباه) بین ب) (خواست / خاست) کزان ورطه قدم در کشد پ) کمان را بمالید رستم به چنگ فرقشان هفتادساله راه بین خویشتن از حادثه برتر کشد به (شصت / شست) اندر آورد تیر خدنگ	۰/۷۵
۵	در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املايي وجود دارد؛ آنها را بیابید و شکل درست آن را بنویسید. الف) پاسخ فرزانتگان به سؤال دوم طزار نیز به همین اندازه گونه‌گون بود. ب) فک زیرین را پیمود و در آخره ماند؛ دو گوش را بالا برد و از یال و قارب به زیر آمد. پ) خدای تبارک و تعالی، همه بندگان خود را از عذاب غرض و دین فرج دهد.	۰/۷۵
۶	در کدام گزینه، املاي همه واژه‌ها به درستی نیامده است؟ الف) نمط، مهلکه، حازم، غبطه ب) خذلان، عداوت، نقض، پلاس پ) فراغ، مخمصه، تقریظ، زجر ت) سلیح، هژیر، حاذق، ملطفت	۰/۵
۷	در عبارت زیر، بخش حذف شده و نوع آن (قرینه لفظی / قرینه معنایی) را مشخص کنید. «الهی، حجاب‌ها را از راه بردار و ما را به ما مگذار.»	۰/۵
۸	در کدام بیت، هم «واو عطف» دیده می‌شود هم «واو ربط»؟ الف) در دژ بیستند و غمگین شدند ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام پ) از غم دل و دیده خونین شدند بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد	۰/۲۵
۹	در گروه اسمی زیر، «هسته» را مشخص کنید. «دشوارترین کتاب درسی دبیرستان»	۰/۲۵
۱۰	در هریک از بیت‌های زیر نوع «را» را بنویسید. الف) بدو گفت خندان که نام تو چیست؟ ب) مرا مادرم نام، مرگ تو کرد ت) تن بی‌سرت را که خواهد گریست؟ زمانه مرا پتک ترگ تو کرد	۰/۵
۱۱	نقش ضمیرهای مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب، کدام است؟ «مرا بار لطفش دوتا کرد پشت الف) مضاف‌الیه، مفعول ب) مفعول، مضاف‌الیه، مفعول پ) مفعول، مضاف‌الیه، مضاف‌الیه به شمشیر احسان و فضلیم بگشت» ب) مفعول، مضاف‌الیه، مفعول ت) مضاف‌الیه، متمم، مسند	۰/۲۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	رشته: همه رشته‌ها	تعداد صفحات: ۳ صفحه
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۰۶ / ۲۰	ساعت آغاز: ۹:۰۰ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
دانش‌آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

۱۲	معلوم کنید که در هریک از ابیات زیر، فعل «شد» در کدام معنی («فعل اسنادی» یا «رفت») به کار رفته است؟ الف) خرامید و شد سوی آرامگاه ب) به گرز گران دست بُرد اشکبوس همی کرد گیتی به آیین و راه زمین آهنین شد، سپهر آبنوس	۰/۵
۱۳	کدام یک از مصراع‌های زیر را به شیوه «بلاغی» و کدام را به شیوه «عادی» سروده‌اند؟ الف) روزک چندی سخن کوتاه کرد ب) از سوی خانه بیامد خواجه‌اش	۰/۵
۱۴	در کدام گزینه کاربرد «دو حرف اضافه برای یک متمم» مشهود است؟ الف) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنم بیداد ظالمان شما نیز بگذرد تا سختی کمان شما نیز بگذرد	۰/۲۵
۱۵	نقش واژه‌های مشخص شده را در عبارت «تورا پاک و پاکیزه و ارجمند و توانا نامیدم.» به ترتیب، بنویسید.	۰/۵
۱۶	درباره تحول معنایی واژه «سوداگران» توضیح دهید.	۰/۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۷	کاربرد آرایه‌های داده شده را در ابیات زیر نشان دهید. الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند ب) بیامد که جوید ز ایران نبرد پ) از سوی خانه بیامد خواجه‌اش کز همه شیرین سخنی گوش ماند (حس آمیزی) سر هم نبرد اندر آرد به گرد (مجاز) بر دکان بنشست فارغ خواجه‌وش (تشبیه)	۰/۷۵
۱۸	آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گلاب است گویی به جویش روان ب) زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت پ) پیش دیوار آنچه گویی هوش دار همی شاد گردد ز بویش روان (جناس تام، حس آمیزی) ناچار کاروان شما نیز بگذرد (حسن تعلیل، استعاره) تا نباشد در پس دیوار، گوش (مجاز، اغراق)	۰/۷۵
۱۹	مفهوم هریک از کنایه‌های زیر را بنویسید. الف) ریش برکندن. ب) سپر انداختن.	۰/۵
۲۰	در تشبیه موجود در بیت زیر «مشبه‌به» را مشخص کنید. «آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد»	۰/۲۵
۲۱	در عبارت زیر، کاربرد کدام آرایه‌های ادبی مشهود است؟ «درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند و آب را که مهر مادر توست.»	۰/۵
۲۲	هریک از آثار زیر نوشته یا سروده کیست؟ الف) اخلاق محسنی ب) سمفونی پنجم جنوب پ) دیوار	۰/۷۵
۲۳	جای خالی عبارت زیر را به شکلی درست، پر کنید. «مؤثرترین شیوه‌ای که مولوی در مثنوی معنوی از آن بهره می‌گیرد، شیوه است.»	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه سوم

سؤالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	رشته: همه رشته‌ها	تعداد صفحات: ۳ صفحه
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۰۶ / ۲۰	ساعت آغاز: ۹:۰۰ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
دانش‌آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

۲۴	جاهای خالی را با مصراع مناسب کامل کنید. الف) ب) شما را چو باور به یزدان بود	۱
----	---	---

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لئیمی، کریمی کرد. ب) ما را به اکرام، به راه دریا گسیل کرد. پ) حالات نکم که مطربی و مسخرگی پیشه سازی. ت) معلم مشوش بود؛ از در ناسازی صدا برداشت. ث) ببوشید درع سواران جنگ ج) صد هزاران این چنین اشباه بین چ) فروغ رویت اندازی سوی خاک ح) بر تیر جور تان ز تحمل سپر کنم	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۶	عبارت «خونت با خون بهایت، حقیقت، در یک تراز ایستاد.» در توصیف چه کسی بیان شده است؟	۰/۲۵
۲۷	شاعر در سروده زیر، چه نسبتی به «عقل» داده است؟ «چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد.»	۰/۲۵
۲۸	کدام گزینه با بیت «بر در بخت بد فرود آید/ هر که گیرد عنان مرکبش آز» پیام مشترک دارد؟ الف) قناعت سر افراز دای مرد هوش ب) با اینکه کبر نکوهیده عادت است	۰/۵ ۰/۵
۲۹	با توجه به بیت زیر، شاعر علت گمراهی انسان‌ها را در چه می‌داند؟ «جمله عالم زین سبب گمراه شد کم کسی ز ابدال حق آگاه شد»	۰/۵
۳۰	مفهوم کلی عبارت «همین که آفریده‌ای نگاهمان را به خویش معطوف کند، ما را از راه آفریدگار باز می‌گرداند.» چیست؟	۰/۵
۳۱	مفاهیم «اعتقاد به سرنوشت، یگانه پرستی، تواضع» به ترتیب، در کدام بیت‌ها آمده است؟ الف) جز از جام توحید هرگز ننوشم ب) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید پ) بلندی از آن یافت کاو پست شد زنی گر به تیغ ستم گردن من قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام در نیستی کوفت تا هست شد	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۳۲	مولوی در بیت‌های زیر، بر چه مفهوم واحدی تاکید دارد؟ «هر دو نی خوردند از یک آب‌خور هر دو گون زنبور خوردند از محل این یکی خالی و آن پر از شکر لیک شد زان نیش و زین دیگر عسل»	۰/۵ ۰/۵
۳۳	حدیث «حاسبوا قبل أن تحاسبوا» با کدام یک از عبارات‌های زیر قرابت معنایی دارد؟ الف) به زبان دیگر مگوی و به دل دیگر مدار. ب) اندر همه کاری داد از خویشتن بده.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۴	عبارت «برای من خواندن این که شن‌های ساحل نرم است، بس نیست؛ می‌خواهم که پاهای برهنه‌ام آن را حس کنند. به چشم من، هر شناختی که مبتنی بر احساس نباشد، بیهوده است.» به چه مفهومی اشاره دارد؟	۰/۵

پیروز و سرافراز باشید

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲ صفحه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	http://aee.medu.gov.ir

ردیف	پاسخ‌ها	نمره
------	---------	------

همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید.

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۵	الف) بی‌درنگ، بدون اندیشه. (۰/۲۵) ص ۱۲۰ ب) جنگ، نبرد، کارزار. (۰/۲۵) ص ۱۰۳	۱
۰/۲۵	شکن (۰/۲۵) ص ۱۴	۲
۰/۲۵	الف) معاصی: گناه (۰/۲۵) ص ۱۲۵	۳
۰/۲۵	الف) اشباه. (۰/۲۵) ص ۱۱۴ ب) خواست (۰/۲۵) ص ۱۴ پ) شست (۰/۲۵) ص ۹۸	۴
۰/۲۵	الف) تزار. (۰/۲۵) ص ۱۴۴ ب) غارب. (۰/۲۵) ص ۶۵ پ) قرض. (۰/۲۵) ص ۶۰	۵
۰/۵	ت) سلیح، هژیر، حاذق، ملطفت. (۰/۵) ص ۱۶۰	۶
۰/۵	الهی ابا تو هستم]. ۰/۲۵ حذف فعل به قرینه معنایی (۰/۲۵) ص ۱۴۹	۷
۰/۲۵	الف) در دژ بیستند و غمگین شدند/ پر از غم دل و دیده خونین شدند. ۰/۲۵ ص ۱۰۴	۸
۰/۲۵	کتاب. (۰/۲۵) ص ۳۴	۹
۰/۵	الف) حرف اضافه (۰/۲۵) ب) فک اضافه یا (مفعولی) (۰/۲۵) ص ۹۷	۱۰
۰/۲۵	الف) مضاف‌الیه، مضاف‌الیه، مفعول. (۰/۲۵) ص ۱۴۰	۱۱
۰/۵	الف) رفت. (۰/۲۵) ب) گشت. (۰/۲۵) ص ۵۹	۱۲
۰/۵	الف) عادی. (۰/۲۵) ب) بلاغی. (۰/۲۵) ص ۸۳	۱۳
۰/۲۵	الف) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد/ بیداد ظالمان شما نیز بگذرد. (۰/۲۵) ص ۹۹	۱۴
۰/۵	تو: مفعول. (۰/۲۵) ارجمند: مسند. (۰/۲۵) ص ۱۳۸	۱۵
۰/۵	معنای قدیم: تاجران، بازرگانان. (۰/۲۵) ص ۱۱۵ معنای جدید: سودجویان غیرقانونی (نظیر قاچاقچیان مواد مخدر) (۰/۲۵)	۱۶

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۰/۲۵	الف) حس آمیزی: شیرین سخنی. (۰/۲۵) ص ۱۴ ب) مجاز: ایران. (۰/۲۵) ص ۹۵ پ) تشبیه: مرد بقال به خواجه. (۰/۲۵) ص ۱۱۳	۱۷
ادامه پاسخ‌ها در صفحه دوم		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲ صفحه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	http://aee.medu.gov.ir

ردیف	پاسخ‌ها	نمره
------	---------	------

۱۸	الف) جناس تام. (۰/۲۵) ص ۱۱۶ ب) استعاره. (۰/۲۵) ص ۳۹ پ) مجاز. (۰/۲۵) ص ۱۵	۰/۲۵
۱۹	الف) شدت ناراحتی. (۰/۲۵) ص ۱۱۳ ب) تسلیم شدن. (۰/۲۵) ص ۱۲۲	۰/۵
۲۰	آب. (۰/۲۵) ص ۳۹	۰/۲۵
۲۱	تشخیص، حسن تعلیل، تلمیح. (ذکر دو مورد بسنده است). (۰/۵) ص ۳۱	۰/۵
۲۲	الف) حسین واعظ کاشفی. (۰/۲۵) ص ۱۱۷ ب) نزار قبانی. (۰/۲۵) ص ۱۳۵ پ) جمال میرصادقی. (۰/۲۵) ص ۲۷	۰/۲۵
۲۳	تمثیل. (۰/۵) ص ۱۱۵	۰/۵
۲۴	الف) گر در طلبت رنجی، ما را برسد شاید. (۰/۵) ص ۵۵ ب) هم او مر شما را نگهبان بود. (۰/۵) ص ۱۰۹	۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	الف) در برابر رفتار زشت، صلح نمود و در برابر پستی، بخشندگی و بزرگواری کرد. ص ۵۲ ب) ما را با احترام از راه دریا روانه کرد. ص ۵۹ پ) اگر شغل نوازندگی آوازخوانی و دلکی را برگزینی، تو را حلال نمی‌کنم. ص ۱۲۴ ت) معلم آشفته بود؛ به‌عنوان مخالفت فریاد کشید. ص ۶۴ ث) زره جنگ‌جویان را پوشید؛ در آن جنگ، تأخیر جایز نبود. ص ۱۰۲ ج) پدیده‌های بسیاری را، این‌گونه مانند یکدیگر، می‌توانی ببینی که تفاوتشان بسیار زیاد است. ص ۱۱۴ چ) اگر روشنایی چهره‌ات را بر جهان بیندازی، نقش و نگارهای شگفت‌آوری در دنیا ایجاد می‌کنی. ص ۱۰ ح) از صبر و شکیبایی، در برابر تیرباران ظلم شما، سپر می‌سازیم تا دوران اقتدار و زورمندی شما نیز سپری شود. ص ۳۹	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۶	امام حسین (ع). (۰/۲۵) ص ۳۲	۰/۲۵
۲۷	ناتوان یا متعجب. (۰/۲۵) ص ۳۳	۰/۲۵
۲۸	الف) قناعت سرافرازد ای مرد هوش / سر پرطمع برنیاید ز دوش. (۰/۵) ص ۴۰	۰/۵
۲۹	مقایسه نادرست یا بی‌خبری از حقیقت حال مردان حق. (۰/۵) ص ۱۱۴	۰/۵
۳۰	توجه به وابستگی‌های مادی، انسان را از خداوند دور می‌سازد. (۰/۵) ص ۱۴۰	۰/۵
۳۱	الف) توحید و یگانه‌پرستی. (۰/۲۵) ص ۸۲ ب) اعتقاد به تقدیر یا جبرگرایی. (۰/۲۵) ص ۱۲۵ پ) تواضع. (۰/۲۵) ص ۱۶	۰/۲۵
۳۲	مقایسه ظاهری درست نیست. (۰/۵) ص ۱۱۶	۰/۵
۳۳	ب) اندر همه کاری داد از خویشان بده. (۰/۲۵) ص ۲۵	۰/۲۵
۳۴	شناخت از طریق تجربه و احساس. (۰/۵) ص ۱۴۱	۰/۵
۲۰	جمع نمره	پیروز باشید